

3PB klasės namų darbai Nr.16

Sausio 12d.

Mokinio vardas _____

Tėvelių parašas _____

1. Skaitymas. Mokėti gražiai skaityti "Kažkas sugedo" (vadovėlyje "Lietuvių kalba" psl.144).

Žodžiu mokėti atsakyti į klausimus po tekstu.

2. Istorija. Perskaityti skaitinį „Senovės baltų gyvenimas“ psl. 2 ir 3 (vadovėlyje „Lietuvos istorija“). Atlikti iš „Lietuvos istorijos“ pratybų psl. 1.

Perskaityti skaitinį „Karalius Mindaugas“ psl. 4 ir 5 (vadovėlyje „Lietuvos istorija“). Atlikti iš „Lietuvos istorijos“ pratybų psl. 3.

Pratybų lapai
prisegti.

Suprasti reikšmes istorijos žodžių: Kryžiuočiai, vienytis, karalius, valstybė, katedra (prisegtas lapas).

3. Gramatika. Atlikti pratimus iš pratybų psl.5, 6 ("Lietuvių kalbos pratybos", 2 dalis).

L prisegti

Pastabos:

Tėveliai, prašau pasirašykite vaikučių pažymių knygutes.

Perskaitykite prisegtą informaciją.

SENOVĖS BALTŲ GYVENIMAS

KAS YRA GENTIS?

Lietuvos teritoriją pirmieji žmonės – medžiotojai – pasiekė prieš 9000–10000 metų atsitraukus paskutiniam ledynui. Tais laikais žmonės gyveno gentimis. Gentis pirmykštėje visuomenėje – tai toje pačioje teritorijoje gyvenanti bendruomenė, kurią sieja giminytės ryšiai, papročiai, ūkis, kalba. Gentį galėjo sudaryti apie 500 žmonių. Gentis buvo suskirstyta į bendruomenes, kiekvienai priklausė 5–7 šeimos. Šeimoje buvo 5–7 žmonės.

Mažą gyventojų skaičių lėmė menkos galimybės prasimaitinti. Šiuo laikotarpiu žmonės gyveno mažose laikinose gyvenvietėse, prie ežerų ir upių. Vėliau, ėmus gyventi sėsliau, žmonės galėjo daugiau laiko skirti būstui ir namų ūkiui, pradėjo žemdirbystę, gyvulininkystę, keramiką.

Tada prasideda mūsų krašto istorija, besitęsianti maždaug 12000 metų.

IŠ KUR MES TAI ŽINOME?

Archeologija – tai mokslas, kuris tiria žmonijos praeitį, pagal liekanas: daiktus, žmonių palaikus, architektūrą ir t. t.

Vis dažniau baltams tekdavo kautis su užpuolikais, ginti gyvybę, turtą, žemes. Baltų gentys pradėjo jungtis, kad galėtų lengviau įveikti priešus.

2

Gentis pirmykštėje bendruomenėje – tai toje pačioje teritorijoje gyvenanti bendruomenė, kurią sieja giminytės ryšiai, papročiai, ūkis ir kalba.

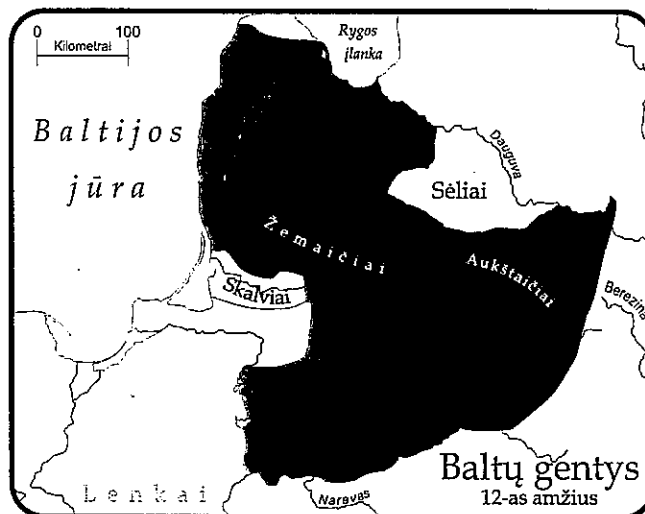
BALTŲ GENTYS

Manoma, kad baltų genčių formavimasis truko apie 1000 metų.

Pagrindinės baltų gentys:

1. Kuršiai – gyveno Lietuvos vakaruose, vertėsi žvejyba, žemdirbyste.
2. Žiemgaliai – gyveno šiaurės Lietuvoje.
3. Sėliai – gyveno šiaurės rytų Lietuvoje.
4. Lietuviai – gyveno vidurio, pietų ir rytų Lietuvos plotuose.
5. Skalviai – gyveno abipus Nemuno žemupio.
6. Jotvingiai – gyveno Lietuvos pietuose. Buvo narsūs kariai.

Didelė dalis baltų genčių išnyko: vienos buvo užkariautos, kitos susiliejo su kitomis gentimis. Iki šių dienų išliko tik lietuvių ir latvių tautos bei jų kalbos.

Baltų vienybės diena paskelbta rugsėjo 22-oji.

TEMA

BALTŲ GENTYS

1. Žmonės, kurie tyrinėja žmonijos praeitį, vadinami _____

Ką jie randa kasinédami?

a _____ b _____

c _____ d _____

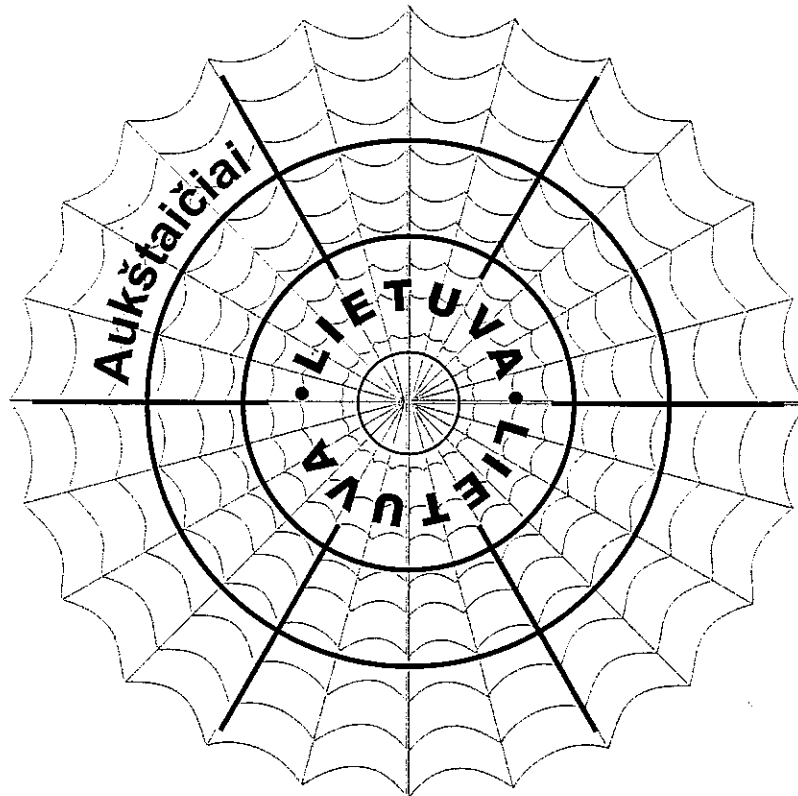
e _____ f _____

2. Paaiškink, dėl kokių priežasčių baltų gentys pradėjo jungtis.

---

3. Voratinklyje
surašyk
baltų gentis

PIRMASIS IR PASKUTINIS LIETUVOS KARALIUS

Tikriausiai kai kurie jūsų žino, kad liepos 6-oji vadinama Valstybės diena. Tą dieną buvo karūnuotas pirmasis Lietuvos karalius Mindaugas. Kuo šis valdovas toks ypatingas, kad jam paminklai statomi?

Mindaugas – pirmasis suvienytos Lietuvos valdovas. Mindaugas gyveno apie 1200 m. – 1263 m. Iki jo Lietuvos valstybės paprasčiausiai nebuvo. Toje vietoje, kur dabar yra Lietuva, buvo apie 20 kunigaištysčių, kurias valdė atskiri kunigaiščiai, ir kiekvienas jų savo žemėse tvarkėsi kaip norėjo. Vieną iš kunigaištysčių valdė Mindaugas. Jis suprato, kad tik vieninga Lietuva gali tapti stipria valstybe.

4

Mindaugas buvo pirmas ir paskutinis Lietuvos karalius.

KAIMYNAI KRYŽIUOČIAI

13 amžiuje baltų genčių pašonėje įsikūrė kryžiuočių ir kalavijuočių ordinais, baltams prasidėjo sunkūs laikai. Įsitvirtinę kryžiuočiai ir kalavijuočiai puldinėjo juos.

Tais laikais lietuviai dar garbino senuosius pagoniškus dievus, todėl Mindaugas, norėdamas tapti karaliumi, turėjo priimti naują tikėjimą – krikščionybę.

Mindaugas suvienijo kunigaikštystes, apsikrikštijo drauge su žmona Morta, sūnumis ir 1253 m. buvo karūnuotas karaliumi. Mindaugas pastatė savo valstybės sostinėje Vilniuje pirmąją katedrą. Žūtbūtinė kova tarp lietuvių ir kryžiuočių truko daugiau negu 200 metų. Istoriniuose šaltiniuose jis vadinamas Mindaugu Išmintinguoju. Visų Lietuvos gyventojų dėka 13 amžiuje buvo įkurta Lietuvos valstybė.

Manoma, kad vardas Mindaugas susideda iš žodžių min (minėti) + daug (daug) = daugelio minimas, garsus.

Mindaugas suvienijo Lietuvos kunigaikštystes.

TEMA

KARALIUS MINDAUGAS

1. Nurodyk tris priežastis, kodėl Mindaugui reikėjo suvienyti kunigaikštystes:

A _____

B _____

C _____

2. Kur Lietuvoje stovi paminklas Mindaugui

(jei pamiršai, surink Google „Paminklas Mindaugui“) _____

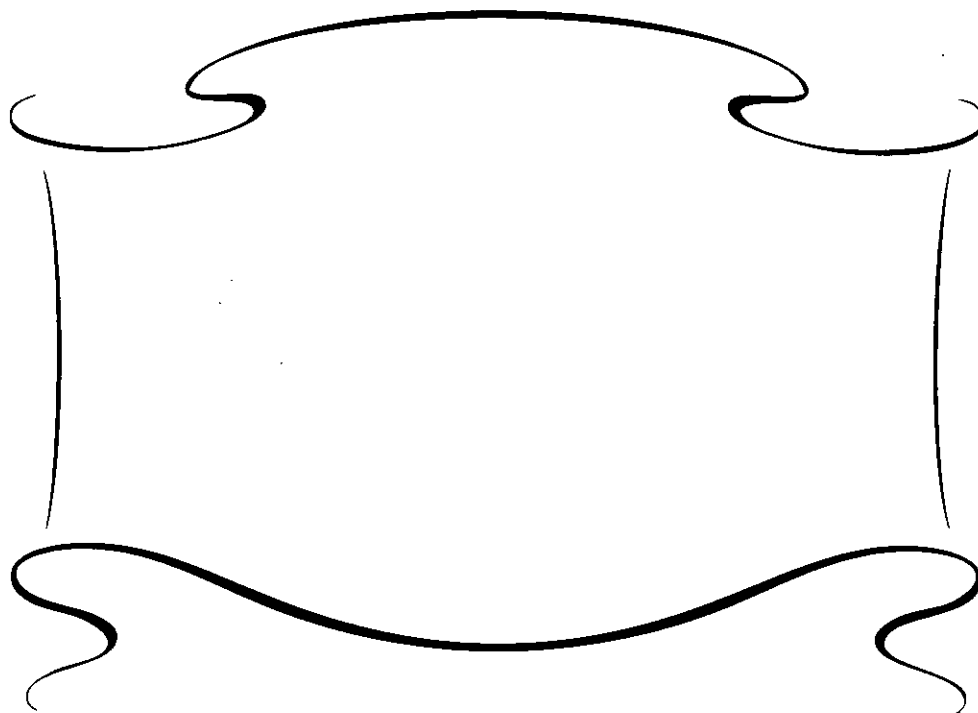
Ką pasakytum kunigaikščiui Mindaugui, jei sutiktum jį šiandien?

---

3. Nupiešk,
kaip įsivaizduoji
karalių Mindaugą.

Suprasti reikšmes istorijos žodžių

Kryžiuočiai: _____

_____

Vienytis: _____

_____

Karalius: _____

_____

Valstybė: _____

_____

Katedra: _____

_____

3. Išbraukite netinkamas daiktavardžio galūnes. Kelkite klausimą kas? Parašykite visus daiktavardžius, su trimis iš jų sugalvokite po sakinį.

Nakt	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	kepur	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	kel	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	keleiv	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>
Žvaigžd	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	šunel	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	kuprin	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	saldain	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>
Mokin	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">ys ė iai</div>	kareiv	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	trečiok	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>	miestiet	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">is ė iai</div>

---

4. Perskaitykite ir pabaikite rašyti sakinius. Kokį klausimą keliamo šioms daiktavardžiams? Parašykite _____

Ažuolai, beržai, uosiai, liepos yra _____.

Lazdynai, alyvos, jazminai yra _____.

Ūmedės, baravykai, lepšės, raudonikiai yra _____.

Pomidorai, pupelės, bulvės, agurkai yra _____.

Obuoliai, kriaušės, slyvos, vyšnios yra _____.

5. Perskaitykite klausimus ir žodžius. Išvardinkite, kas nupiešta. Parinkite tinkamą žodį ir parašykite sakinį.

Kas?

Ką veikia?

1. _____ ošia.

2. _____ dygsta.

3. _____ noksta.

4. _____ kvėpia.

5. _____ sirpsta.

Mieli tėveliai,

Mokinukai pradeda mokintis Lietuvos istoriją. Tai bus trumpas susipažinimas su senovės Lietuva, jos kunigaikščiais ir priešais, Lietuvos valstybės simboliais ir Nepriklausomybe.

Tam skirsime 8 pamokas, o po to bus atsiskaitymas iš to, ką išmokome. Mokiniai išmoks naujų žodžių, kurie atrodys negirdėti ir sudėtingi. Klasėje mes juos aiškinsimės.

Kiekvienas mokinys gaus "Lietuvos istorija" vadovėlį ir "Lietuvos istorija" pratybas.

Kai baigsime šį kursą, vadovėlį reikės gražinti, todėl priminkite vaikams, kad saugotu.

Su Pagarba,

Trečių klasių mokytojos

